

НЕГРОВЕЦЬ

На туристських мапах в південно-східній частині Міжгірщини легко відшукати три гірські вершини: Негровець (1707 м), Тяпеш (1324 м) і Мирша (1317 м). У долині між цими горами несе свої води Тересля, у цій долині за 20 кілометрів від Міжгір'я розташоване село Негровець. Невідомо, чи найменування поселенню дано за волоською назвою гори, чи навпаки – воно волею картографів спричинило назву їй, бо в народі її називають Магалькою. У писемних джерелах село вперше згадується у 1463 році як Верхня Колочава (по-угорськи Felsőkalocsa).

У народній пам'яті збереглася інформація, що першопоселенці теперішнього Негровця спочатку для осідку обрали урочище Ясеновець, під полониною Магалька. Та стихія – великий зсув – змусила переселитися на інше місце, вирубати там ліс, збудувати нові будинки... Верхній кінець урочища Ясеновець і сьогодні називається Зсувом. Старожили стверджують, що нове поселення розбудовувалося в урочищі Потік.

Шукаючи в усьому причинно-наслідкові зв'язки, негрівчани те далеке стихійне лихо сприймають двояко: як кару за гріхи або як чудо небесного заступництва.

Кара господня поганцям

Колись давним-давно люди від біди втікали хто куди. Невеличка група людей знайшла своє пристанище у долині, де росли високі ясени. Назвали цю долину Ясеновцем. Побудували собі хижі, церкву, дзвіницю. Жили праведно, між ними не було ні злодіїв, ні волоцюг. Всі трудилися, допомагали один одному. Всі вірили в Бога і кожну неділю ходили до церкви, вдома зоставалися тільки немічні. Однієї неділі, коли всі були в церкві, на село напали поганці-песиголовці. Вороги розбіглися по селу, заходили до кожної хижі, грабували і вбивали, якщо хтось там був. Один із поганців увірвався до церкви. Люди закричали: «Боже, допоможи!»

Загриміло, заблискало. Гора Магалька посунулася вниз, усіх поганців завалило камінням, ломом, глиною. Люди з божої ласки залишилися живими і згодом перейшли жити в урочище Потік, туди перевезли й церкву та дзвіницю.

Записано від Михайла Цімботи.

Кара за гріхи

У сих місцях люди поселилися спершу у Ясеновці. Кажуть, що в селі була й церква з дзвіницею. Жили там здебільшого чесні й богобойні люди. Але були й такі, що до церкви не ходили, у неділю робили.

Одного разу найстарішому чоловікові приснився сон, що на село насувається біда: гори переходять в інше місце. Тільки церкву увидів у сні не зруйнованою.

Розповів про свій сон іншим. І коли почалися гримоти і блискавки, хто вірував у Бога, побігли до церкви. Врятовані Богом потім почали будувати хижі в урочищі Потік. З того Потіку й почалося село Негровець.

Записано від Юрія Бабічиного.

А документи засвідчують, що верхня частина теперішнього Негрівця ще у 1930-х роках була самостійним селом Імшади, перша писемна згадка про яке датується 1499 роком.

Назва Імшади походить від слова «імшити», тобто утеплювати зруби дерев'яних хат. Висушеним мохом закривали щілини між брусами зрубу. За переказами, засновниками села Імшади були сліпий старець Сідей і піп Попович.

А назва Негрівця в народних переказах не витлумачується. Угорський дослідник історії закарпатських говорів Ласло Деже стверджує, що ця назва – румунського походження. Або одна із полонин, по-місцевому – Магалька, що знаходиться над селом, десь у XV столітті належала румунському феодалу на прізвище Негря, або назву цієї місцевості дано за таким прізвищем першопоселенця. У словнику П. Чучки «Прізвища закарпатських українців» (Львів, 2005) зафіксовано прізвища: Нігро – в 1254 р. в с. Боржава, шляхтич Негре – в 1422 р. в Солотвині, селянин Негре – в 1720 р. в Нересниці на Тячівщині... В період входження Закарпаття до складу Чехо-Словаччини закартографовано назву полонини Негровець, дано й офіційну назву селу.

Заселення цих гірських територій відбувалося внаслідок втеч закріпаченого населення від панів з притисянської долини все далі і далі в гори. Тут на деякий час втікачі знаходили притулок і волю. Вони будували собі дерев'яні хатинки, криті дранкою або соломою, з маленькими вікнами, глиняною долівкою, без димарів, з вогнищем посередині. Основними їхніми заняттями було скотарство, землеробство, полювання та лісові промисли. На оброблених ділянках вирощували жито, овес, картоплю, капусту та іншу городину.

В епоху середньовіччя Теремлянська долина переходила від одного феодала до іншого. З 1365 р. долина ріки Теремлі належала волоським феодалам Балку і Дразі. В першій половині XV ст. ці землі дісталися феодалам Білкеям, в 1463 р. вони передали їх своїм родичам дворянам Урмезеям. Після 1526 р. долина Теремлі увійшла до складу Семиградського князівства і була підпорядкована володарю Хустського замку.

В 1637 році семиградський князь Дьєрдь II відправився із села Вишкове долиною Теремлі в Польщу воювати за королівський трон. У відповідь на цей похід в Закарпаття вторглась польська армія, яка спалила і зруйнувала багато населених пунктів. Повертаючись в Польщу з награбованим добром долиною Теремлі, шляхтичі на своєму шляху спустошили в 1657 році й село Негровець.

Упродовж XVII–XIX століть селяни Негрівця, як і навколишніх сіл, і далі страждали від феодальних повинностей та малоземелля. Більша їх частина жила в злиднях. Бідняцькі сім'ї тільки в святкові дні бачили хліб та й то вівсяний. Не кращим було становище й тих, хто працював на лісорозробках і лісосплаві. За мізерну плату вони рубали ліс, підвозили його кіньми до річки, робили бокори (дараби) і сплавливали по річці Теремлі до Тиси, часто ризикуючи своїм життям.

Матеріальні нестатки і безробіття гнали багатьох жителів Негрівця в Угорщину, Чехію, Боснію, Бельгію, Францію, Німеччину й Америку. Багато з них залишились в чужих країнах назавжди.

Перша світова війна 1914–1918 рр. принесла трудящим села реквізиції, мобілізацію в армію і різні нестатки. Під час входження краю до складу Чехо-Словаччини тягарем для негрівчан були податки, ліцитації. Гортіївський режим 1939–1944 років приніс у село терор, трудові табори, примусову працю на будівництві лінії Арпада...

За спробу організації партизанського загону угорські фашисти в кінці серпня 1944 року розстріляли в Синевирі (на Товчці) негрівчан М. В. Веретяка та В. М. Поповича. Жорстоко катували на допитах Ю. Шкрюбу, Ю. Ігнатюка, які хотіли знищити спостережні пункти гортіївців, врятувати мости через річку Теремлю від знищення їх фашистами, але втілити задумане їм не вдалося, бо їх викрили угорські контррозвідники, представившись командирами партизанського з'єднання С. А. Ковпака.

І тим 39 юнакам і дівчатам Негровця, які в пошуках кращої долі в 1939–1940 роках емігрували у Радянський Союз, випала також лиха доля: страхіття сталінсько-беріївських таборів, кривавий шлях у складі Чехословацького корпусу Людвіка Свободи від Бузулука до Праги.

23 жовтня 1944 р. негрівчани зустріли воїнів-визволителів 237-ї стрілкової дивізії під командуванням полковника М. Н. Петенка. 32 юнаки вступили добровольцями до лав Червоної армії.

Із кривавих полів війни у рідні оселі повернулися не всі. У жовтні 1980 року на честь загиблих в центрі села відкрито Обеліск Слави, на якому золотом виблискує на сонці напис: «Вони пішли в Безсмертя, та справу їх, як факел, несемо брех: Ф. І. Беля, Ю. Ю. Сідей, І. С. Шутак, В. А. Ворон, В. В. Вайдич, П. І. Бродюк, В. І. Ярема.

За створеним у селі в 1949 році колгоспом було закріплено 1500 га землі, він вирішував багато соціальних проблем, забезпечуючи людей роботою у тваринництві (в 1970 році в громадській отарі налічувалося 450 овець, на колгоспних фермах утримувалося 235 голів великої рогатої худоби, у т. ч. 87 корів) та на цегельному заводі. Як засвідчують матеріали, опубліковані в газеті «Радянська Верховина» (1970, 31 березня) про село Негровець, на той час тут діяли восьмирічна школа (з 28 вчителями), фельдшерсько-акушерський пункт (з 4 медпрацівниками), 23 мешканці села здобули вищу освіту, на будівництво і обладнання цегельного заводу колгосп витратив майже 50 тисяч карбованців, електрифіковано 360 будинків, середній місячний зарібок колгоспника складав 70 карбованців (без врахування натуральної оплати), в середньому кожна сім'я робила покупки товарів у сільській крамниці в обсязі 450 карбованців за рік...

Щоб мати уяву про співвідношення тодішніх і теперішніх цін, наведемо дані про тогочасну вартість деяких товарів широкого вжитку:

Буханець хліба – 16–19 коп.

Цукор-пісок (за 1 кг) – 90 коп.

Рис (за 1 кг) – 88 коп.

Горілка (пляшка 0,5 л.) – 2,87 крб.

Учнівський зошит (12 аркушів) – 2 коп.

Щоденник учнівський – 12 коп.

Коробок сірників – 1 коп.

Електроенергія (за 1 кВт-год.) – 4 коп.

Жіночі туфлі на кожаний підосві (за пару) – 18 крб.

Черевики чоловічі (за пару) – 18,7 крб.

Костюм чоловічий (імпортний) – 87 крб.

Годинник наручний «Мир» – 25 крб.

Мопед – 180 крб.

Остання солом'яна хата в Негрівці. Кінець 1960-х років

Звичайно, більшість продуктів харчування селяни мали із своєї ділянки, із свого малого господарства – картоплю, молоко, курячі яйця, сало, м'ясо, овечий сир... Овець тримали і для вовни, з якої виготовляли рукавиці, капці, светри, ліжники-покрівці.

Велика кількість полонин, які оточують село дають прекрасні можливості для розвитку тваринництва, зокрема вівчарства. Праця важка, особливо за несприятливої погоди.

Один вівчарський день

Вівчарі прокидаються о 4.00 год. Заганяють вівці в **кошару** (окуп), сідають на **струнзі** (вузький отвір в огорожі) і дві години доять овець. Після цього вівчарі виганяють овець на пашу. Один вівчар залишається і робить сир. Спочатку він проціджує молоко в **путину** (котел). Путину ставлять біля вогнища, щоб молоко якомога довше залишалось теплим. До нього добавляють ложку клягу. Кляг – спеціальний фермент, виготовлений із шлуночка молодого телятка, яке ще не вживало тверду їжу. Шлунок висушують зі всім, що є в ньому. Треба, щоб склягане молоко постояло приблизно одну годину, а потім молоко збивають **баталовом** (спеціально зроблена дерев'яна палиця з прикріпленим на кінці кругом). Сир збирають руками. Потім його ставлять у марлю, щоб стекла **жентиця** (сироватка з овечого молока). Те, що залишилося в котлі, вівчар підвішує над вогнем для того, щоб зварилася **вурда** (сир, який виготовляють із сироватки). Вурду, що спливає, вівчар збирає у відро, щоб охолоча, а потім висипає у марлю, щоб стекла жентиця.

Приблизно о 12.00 год. вівчарі приходять на обід, приганяють овець, доять їх і знову виганяють пастися. Біля кошари залишається один вівчар і повторює все те, що робив зранку.

Ввечері о 6.00 год. вівчарі приганяють вівці, доять їх і ще виганяють пастися недалеко від кошари. Під вечір заганяють овець у кошару, де вони ночують.

Вночі вівчарі по-черзі стережуть овець. Допомагають їм у цьому вівчарські собаки, яких, в залежності від величини отари, може бути від 3 до 7. Собаки мають бути білими або мати білий колір в окрасі, щоб їх вівці не плутали вночі з вовками.

Після того як сир викис, свідченням цього є те, що в ньому з'являються дірки, його дроблять на дрібні частинки, засолюють.

Так виробляється основний верховинський продукт – бринза. Бринзу складають у коновцю (дерев'яний посуд для зберігання бринзи) і прикладають дерев'яним кругом, на який кладуть важкий круглий камінь-тязок. Так вона зберігатиме свої смакові властивості майже круглий рік.

Гортаючи сторінки історії села, дивлячись на побут негрівчан, бачимо, що на сьогоднішній день відбулося тут багато змін, але спостерігається і вірність традиціям.

У селі є чотири церкви: дві православні і дві греко-католицькі. Окрасою Негрівця сприймається шпильаста дерев'яна церква св. архангела Михаїла з дерев'яною двоярусною каркасною дзвіницею (кінець 18 ст.), перенесена на теперішнє місце з урочища Потік (за іншими даними – з присілку Ясеновець) у 1818 р.

Свято-Михайлівська церква – архітектурна пам'ятка

Свято-Михайлівська церква, яку збудували в XVI ст. без жодного цвяху, поєднує в собі два стилі: бойківський (із трьома вежами – такою вона була в Потоці або Ясеновці) і марамороський (з однією вежею – високою, стрімкою, одним словом, готичною). У споруді храму відчувається досвід майстрів, що перебудовували храм, перенесений на нове місце у 1818 році за зразками святинь Марамороша. Від початкового вигляду залишилися зруби стін і каркас нижньої частини вежі.

Церкву зведено на пагорбі. Збудована з ялинових брусів. Переважають форми давнього мистецтва: тесані колоди зрубів, широкі площини гонтових дахів, стрічка піддашся, квадратна турня з аркадою верхніх голосниць, вкрита чотирихилим шатром, а на ньому високий шпиль. В середині нава перекрита коробовим склепінням, вівтарний зруб – трапецієподібний, а бабинець має плоску стелю.

Новий іконостас намальований у Мукачеві. У церкві є красиві павізи. Їх вишивали місцеві майстрині. Інтер'єр церкви доповнюють ікони. У церкві зберігаються давні реліквії: чаша з часів заснування церкви, рукописні Євангелія і служебник з XVII ст.

З часів заснування церкви велися метричні книги, але за радянської влади їх передали в архів. З 1992 р. церква стала православною. До сьогодні тут служили три священики. Останній з них – о. Василій Беля почав служити тут у 2004 році і відновив ведення метричних книг.

Архітектурною пам'яткою є її дзвіниця – дерев'яна, двокаркасна, збудована у 1818 році. Тут є три дзвони: 1) найстаріший дзвін, випитий у 1795 році в Румунії, а в Неарівці він з 1825 року; 2) малий дзвін, випитий у 1863 році у Фінляндії, а в Неаровець перевезений заробітчанами у 1973 році; 3) великий дзвін, випитий в Ужгороді у 1924 році.

Перед церквою із двох боків стоять хрести. Один з них встановлений тоді, коли була сюди перенесена церква, а інші два – наприкінці 1980-х – на початку 1990-х рр., коли відбувся поділ вірників села на громади православних і греко-католиків.

Влітку 2009 року до старовинних церкви і дзвіниці додалася ще одна вручну збудована дерев'яна церковця. Її поставив церквієник Дмитро Ворон разом з помічниками спеціально для того, щоб розмістити в ній старовинний іконостас з 1767 року і жертвник, який зробили у цьому ж році брати Іван та Олексій Росохи.

Престольні празники святкуються на День Св. Іллі (2 серпня) і Св. Архистратига Михаїла (21 листопада).

Кількість вірників – 800–1000 чоловік.

На високому пагорбі навпроти церкви розташований сільський цвинтар. Тут вціліла невелика дерев'яна каплиця. За словами старожилів, каплицю спорудили у 1920-х рр. біля центральної дороги. Коли в 1960-х рр. радянська влада розпочала масований тиск на релігію, закривались церкви і монастирі, було розгорнуто кампанію на знищення придорожніх хрестів і каплиць, місцеві мешканці перенесли споруду на цвинтар.

Матеріал записала Н. Вайдич з розповіді отця Василя Белі у 2012 р.

Церква св. архангела Михаїла, XVIII ст. Фото Ф. Заплетала, 1925 р.

Високопреосвященніший Марк, митрополит Хустський і Виноградівський, з прихожанами Михайлівської церкви у Негрівці після служби Божої в храмі 11 жовтня 2015 р.

19 травня 2013 року у Негрівці владика Мукачівської греко-католицької єпархії освятив новий дерев'яний храм та дзвінницю у формі брами до церковного подвір'я.

Є ще один об'єкт в околиці села, який привертає до нього увагу українських та закордонних науковців-біологів. Це одне з найбільших на Закарпатті сфагнове оліготрофне болото Глуханя. Воно має науково-пізнавальне, а також водорегулююче значення.

Ботанічний заказник «Глуханя»

У народі болота здавна вважалися «нечистими місцями», «осередками злих духів». Таким сприймали негрівчани і болото Глуханю. Воно розташоване на висоті 620 м над рівнем моря, в ущелині між горами Дарвайка, Стримба, Негровець, займає площу 17 гектарів.

Його походження пов'язане з горотворчими процесами. Очевидно річка Тереля в минулому мала інше русло, при його зміні на місці колишнього утворилося озеро, яке поступово заболочувалося і з часом набуло сучасного вигляду. Воно має гідрологічне значення (акумулює величезні маси атмосферних опадів) і є місцем зростання рідкісних рослин, зокрема кали, журавлини звичайної, шейхцерії болотної, лікоподієлли звичайної, росички.

У 1960-х роках тодішня влада розпорядилася провести тут роботи по будівництву осушувальних каналів, щоб мати гарне пасовище. На захист унікального природного об'єкту виступив вчений-біолог Ужгородського університету Василь Комендар Глуханя, за його словами, «перетворилася в Гойканю». 25 лютого 1980 р. постановою українського уряду болото поблизу Негрівця було визнано гідрологічно-ботанічним заказником. Зараз він є складовою частиною національного парку «Синевир».

Юрій Бабічин

Першим, що побачить відвідувач «Негровецького болота», це білуватий і пурпуровий мох та інші болотяні квіткові рослини. Біологи розпізнають тут 17 видів осоки, андромеду, водянку чорну, журавлину. Та найбільшою цінністю Глухані є комахоїдна рослина – росичка круглolistа.

Росичка круглolistа

Рід росичок величенький: містить у собі близько 160 видів. Листя найбільшої рослини Росички королівської (*Drosera regia*) можуть досягати довжини до 60 см, а найменшої Росички карликової (*Drosera pumila*) – близько 1 см. Назва рослини пов'язана із крапельками липкої рідини, які з'являються на листках, ніби росинки. Однією із особливостей цієї рослини є те, що вона хижак. Так, вона поїдає комах.

У 1877 році знаменитий англійський вчений Чарльз Дарвін і його син Френсіс поставили ряд дослідів з дрозерою. Вони зібрали рослини і посадили їх у звичайні глибокі тарілки. Кожна тарілка була розділена тонкою перегородкою на два відділення: в одному – рослинам давали їжу, в іншому – вони були приречені на голод. Їжа доставлялася у вигляді дрібнесеньких шматочків смаженого м'яса. Вже через десять днів різниця між нагодованими і голодуючими рослинами була помітною: годовані рослини цвіли, червоне забарвлення їх щупалець було яскравішим, ніж щупальця голодуючих.

Дарвін годував рослини різними продуктами, але вони не все «їли». Цукор, крохмаль, рослинна олія, краплі чаю, що поміщалися на листочки, залишалися недоторканими – волоски-щупальці не згиналися над ними. Але краплі молока, шматочки яєчного білка, сиру, ковбаси, смаженого і сирого м'яса протягом декількох днів переварювалися без залишку.

До флори України належать лише три види, поширені переважно на мохових болотах Полісся: Росичка круглolistа (*D. rotundifolia* L.), Росичка англійська (*D. anglica* Huds.) і Росичка середня (*D. intermedia* Hayne). Два останні види занесені до Червоної книги України. Перший вид – росичка круглolistа – проростає на Глухані і є рідкісною рослиною в Карпатах.

Росичка круглolistа не більша 10–15 см. До поверхні мохових купин вона щільно притискається розеткою червоних круглих листочків (0,5–1 см у поперечнику) з довгими черешками. На листках, зібраних в прикореневу розетку, знаходяться залозисті волоски-війки (довжиною 4–5 мм), до яких прилипають дрібні комахи. Листок згинається таким чином, що численні сусідні волоски огортають жертву та поступово перетравлюють її. У липкій рідині, що виділяється з великих бульбашок на кінцях волосків, є речовина коніїн, яка паралізує пійманих жертв. Переварювання комахи середнього розміру відбувається

ся кілька днів. Після того, як процес переварювання закінчується, листок розвертається.

Квітки на довгих квітконіжках, зібрані в колосоподібні суцвіття, невеликі (близько 1 см), рожеві. Квітки розкриваються при променях сонця всього на кілька годин. Цвіте росичка у червні – серпні, плоди (дрібні, веретеноподібні насінини) дозрівають у кінці серпня – вересні.

Рослина містить протеолітичний фермент, яблучну, бензойну, цитринову, мурашину кислоти, дубильні та інші речовини. Використовується в фітотерапії. Застосовують при сильному судомному кашлі, коклюші, нападах астми, переміжній пропасниці, ларингітах, запаленнях легень і захворюваннях кишок, атеросклерозі (спазмолітична дія алкалоїдів). Сік, що виділяється залозами листка росички, розчиняє органічні речовини, тому рослину використовували при виведенні бородавок. Антибіотична речовина пљумбагін, що є в росичці, припиняє розвиток патогенних грибків і бактерій.

Рослину збирають під час цвітіння, залишають в суцвітті бодай два листочки. Відщипують рештки минулорічних розеток і сушать у затінку на папері або дикті.

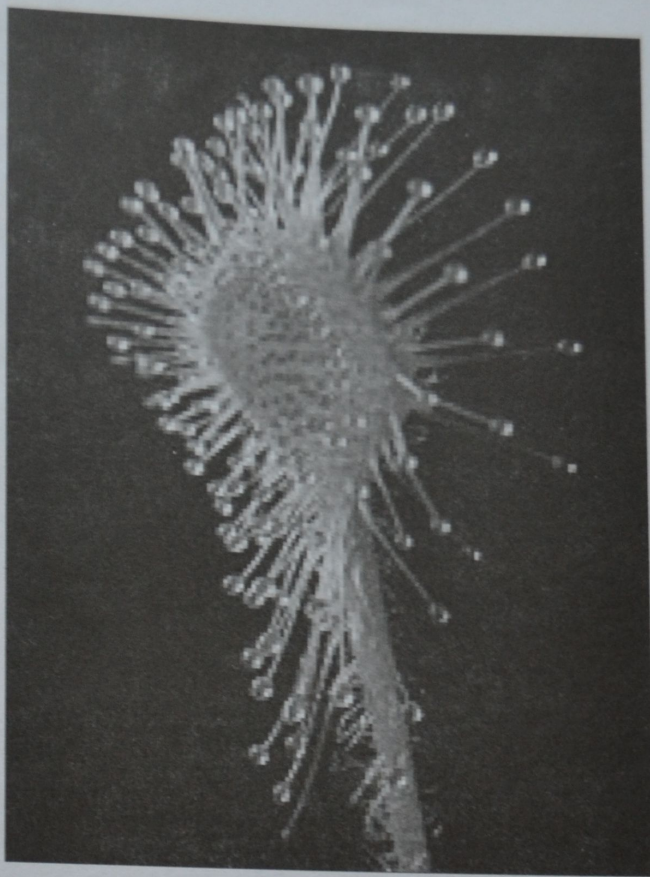
Висушену рослину вживають у вигляді чаю. На 1 склянку окропу беруть 1 чайну ложку з верхом подрібненої росички і настоюють 10 хвилин. П'ють по 1–2 склянки на день, ковтками, з інтервалами. При судомному кашлі беруть 1 чайну ложку суміші (порівну) трави росички, трави подорожника ланцетолістого і трави фіалки триколірної на 1 склянку води, хвилинку варять, остуджують і п'ють по півсклянки двічі на день.

Інформація з Інтернету.

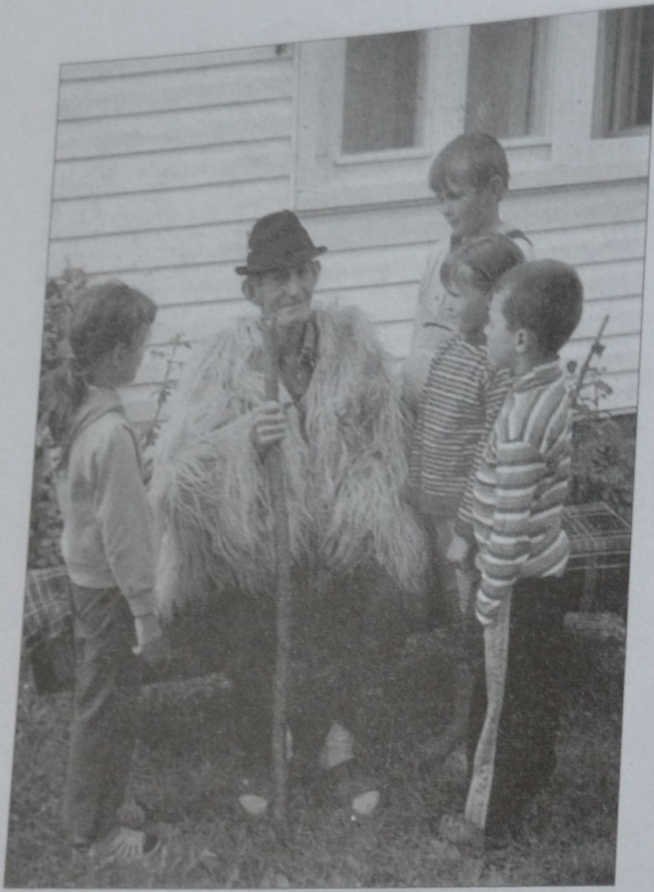
Та в першу чергу село людьми славиться. Такими, як доктор біологічних наук Мирон Клевець, як професор Національного аграрного університету Кабінету Міністрів України Сергій Попович, як Микола Росоха, який визнання односельчан здобув талантом казкаря...

Гордяться негрівчани і вчителькою української мови та літератури Марією Бумбар, яка уміло веде своїх вихованців у світ прекрасного, видала поетичну збірку «Я родом з чарівного краю легенд» (Ужгород, 2008). Поетичними рядками вона розповідає легенду про виникнення села Негровець, оспівує рідкісні рослини пухівку та росичку, що ростуть на найбільшому у Гор'анах сфагновому болоті Глухані, а також волошку, яворину, журавлину і журавлів...

Прокладає свій шлях у літературу і негрівчанка Мар'яна Вайдич-Андрусь. Закінчила Негровецьку середню школу (1995), філологічний факультет Ужгородського

Комахоїдна рослина росичка

Казкар Микола Росоха. 2010 р.

національного університету (2000), працює викладачем української мови та літератури в Природничо-гуманітарному коледжі Ужгородського національного університету. Поетичні твори друкувала у колективній збірці поезії молодих авторів «Світанок віку» (2002), у альманахах «Джинсове покоління» та «Корзо». У 2003 році вийшла друком її збірка «Я тобі подарую ніжність».

У жанрі новели творить член Національної спілки журналістів України Іван Попович. Закінчив Синевирську середню школу (1969), Мелітопольський педагогічний інститут (1978), Київський інститут політології та соціального управління (1992), працював матросом у м. Керч, у системі народної освіти, державним службовцем на Мукачівщині. Автор книг «Чорна вода» (2002), «Крутелі» (2006), «Варахоба» (2009), «Берег життя» (2011).

Учительський хор Негровецької ЗОШ I-III ступенів: Колісник Х. І., Росоха В. Ю., Клевець Г. В., Лебедєва О. Ю., Бобик О. В., Беля С. М., Самборин Н. В., Вайдич Г. С., Нірода О. М.

ВЕРХОВИНА ВОЛІВЩИНА-МІЖГІРЩИНА

Уродженець Негровця Василь Васильович Попович (нар. 5 жовтня 1958 р.) став доктором технічних наук, працює заступником директора Санкт-Петербурзького інституту інформатики і автоматизації Російської академії наук.

А Василь Росоха (нар. 29 червня 1992 р.) збирався стати фінансистом: після закінчення 9 класів місцевої школи, а потім Київського фінансово-економічного коледжу (2010), поступив на заочне відділення Національного університету державної податкової служби України у м. Ірпінь. Та, щоб захистити цілісність держави, він із власної ініціативи вирушив у зону АТО, ніс патрульну службу на блокпостах під Маріуполем. Загинув 23 лютого 2015 р. Біля місцевої школи встановлено пам'ятник патріоту-герою.

Отаке воно, село Негровець, у якому зараз нараховується 700 дворого господарств з населенням 2430 осіб. Сільраді підпорядковане с. Косів Верх (тепер – Косий Верх).

Василь Міщанин, історик

КОСИЙ ВЕРХ

Присілок Косий Верх розташований на сідловині гори, яка розділяє долини двох рік – Терєблї і Рїки. З одного боку присілка – територія Вучківської сільради, з іншого – Негровецької, котрій він адміністративно підпорядковується.

Журналіст Михайло Фединишинець у 2005 році відвідав Косий Верх і про побачене розповів на кількох сайтах Інтернету. Він з сумом констатує: «Тут ніби зупинився час. Тут хати стоять пустою або розвалюються від суму за ґаздами й ґаздинями, які назавжди покинули їх. І аж не віриться, що кілька десятиліть тому тут вирувало життя, була початкова школа. Нині ж у присілку вже чотири роки нема світла: електрики поскручували дроти, попідрубували стовпи, аби не сушити собі голову чотирма верховинцями, аби однією проблемою менше»...

Журналіст узяв інтерв'ю від останніх жителів колись людного села.

Розповідь 75-річної Василини Белі

Звати мене Василина, давно казали Циля. Шестий гід (рік) іде, як умер мій чоловік Василь. Відтоді я вже зимую в сина в Синевирі. Але влітку мене сюди тягне. Не те, що біда мені, а просто тягне: я ж туй прожила 54 роки. Усе думаю про хижу: чи не тече, чи не завалилася, чи не обікрали. Десь три роки тому злодії розбили вікно та й усі закладування понесли.

Як я з Негровця прийшла сюди молодою, туй поверх 30 хиж було. Чоловік улітку вівчарив, а взимку по сезонах ходив у Росію. А я нікуди відсі й не їздила: трьох синів доzirала-м. Держали-сьме дві корови, дві свині, кіз, курей, іноді й тридцять овець. З ранку до пізнього вечора челядник мусів крутитися, бути на ногах. Спала-м по п'ять-шість годин. Усяко ся жило: на полонині Тяпес накосиме-накосиме сіна, а далі носиме-носиме у веретах, що й світ немилый. Я ще й у калхозі робила. А нині я вже нич не бирую. Син мені носить продукти, я вже не бизуюся (не наважуюся) сама йти в село. Док' челядник бирував, дот' усе було добре.